

Warszawa, 29 sierpnia 2017 r.

Wspólnota Mieszkaniowa Przasnyska 7

ul. Przasnyska 7/235

01-756 Warszawa

Szanowni Państwo,

Fundacja Panoptykon jest założoną w 2009 r. organizacją pozarządową zajmującą się ochroną praw człowieka w kontekście problematyki społeczeństwa nadzorowanego. W obszarze naszych głównych zainteresowań jest m.in. ochrona danych osobowych.

Kontaktujemy się z Państwem w związku z otrzymaną przez nas informacją, że Zarząd wspólnoty mieszkaniowej rozpoczął zbieranie o mieszkańcach zarządzanej nieruchomości informacji związanych z używaniem urządzeń dostępu do różnych części budynku – tzw. pestki w przypadku domofonu i pilota w przypadku garaży. Zgodnie z otrzymaną informacją, każde urządzenie kontroli dostępu posiada indywidualny numer oraz przypisane ma zostać do konkretnego mieszkania – brak podania tej informacji skutkować ma dezaktywacją niezgłoszonych urządzeń i tym samym ograniczeniem mieszkańcom dostępu do części wspólnych nieruchomości i garaży. Dane przekazywane są zewnętrznemu podmiotowi, zajmującemu się administracją systemu kontroli dostępu, przy czym – zgodnie z uzyskaną informacją – Zarząd wspólnoty nie zawarł z tym podmiotem umowy o powierzenie przetwarzania danych osobowych. Podmiot ten ma ponadto za zadanie monitorować użycie poszczególnych urządzeń, tworząc bazę zawierającą m.in. dane o tym, kto i kiedy używał konkretnego urządzenia w danej części budynku lub w garażu. Zarząd motywuje wyżej opisane działania potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa, w szczególności powołując się na to, że taka baza ułatwi właściwym organom identyfikację sprawcy potencjalnej kradzieży.

Poważne wątpliwości budzi istnienie podstawy prawnej zbierania wymienionych powyżej danych. Ustawa o ochronie danych osobowych w art. 23 ust. 1 pkt 1-5 wyraźnie określa dopuszczalne podstawy prawne przetwarzania danych. W naszej ocenie, gromadzenie przez Zarząd wspólnoty opisanych wyżej danych nie znajduje oparcia w żadnym z wymienionych w tym przepisie przypadków. Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o własności lokali, zarząd kieruje

sprawami wspólnoty mieszkaniowej oraz reprezentuje ją na zewnątrz. Nawet gdyby uznać, że planowane działania mieszczą się w zakresie kierowania sprawami wspólnoty, co jest wysoce wątpliwe, to art. 23 wymaga, aby przetwarzanie danych było niezbędne dla realizowania tego obowiązku. Tymczasem, nie ulega żadnej wątpliwości, że monitorowanie użycia urządzeń dostępu przez konkretnych mieszkańców nie jest niezbędne do kierowania sprawami wspólnoty. Dopuszczalności przetwarzania tych danych nie można oprzeć także na wyrażeniu przez mieszkańców zgody, ponieważ skuteczność zgody zależy od swobody podjęcia decyzji co do jej wyrażenia. Konsekwencja dezaktywacji urządzeń dostępu, a więc ograniczenie mieszkańcom wstępu do budynku, w sytuacji odmowy przekazania swoich danych osobowych wyklucza tę swobodę. Kwestia ta ma znaczenie również w kontekście wchodzącego w życie w maju 2018 r. ogólnego rozporządzenia w sprawie ochrony danych osobowych, które wyraźnie przewiduje, że zgoda dla swej ważności powinna być dobrowolnym, konkretnym, świadomym i jednoznacznym okazaniem woli (art. 4 pkt 11 RODO). Również ustawa o własności lokali nie daje zarządowi uprawnienia do przetwarzania tego typu danych dotyczących mieszkańców.

Ponadto, nawet gdyby uznać, że istnieje podstawa prawna przetwarzania wspomnianych danych, to zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy, gromadzone dane powinny być **adekwatne** w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane. Oznacza to, że dane nie mogą być zbierane w szerszym zakresie niż wystarczający do osiągnięcia celu, a więc jego realizacja powinna być niemożliwa przy użyciu innych, mniej ingerujących w prywatność środków. Zbieranie informacji o tym, do jakiego mieszkania należy dane urządzenie oraz dokładny monitoring jego użycia jest wysoce wątpliwe w kontekście bezpieczeństwa mieszkańców. Wiedza na temat właścicieli poszczególnych urządzeń dostępu i tego, kiedy są one przez nich używane, nie doprowadzi do zapobieżenia potencjalnym kradzieżom – mogłaby tylko ewentualnie ułatwić identyfikację sprawcy, ale i to wyłącznie w przypadku, gdyby do wejścia do budynku sprawca kradzieży użył należącego do danego lokalu urządzenia. Co więcej, monitoring urządzeń przypisanych do konkretnych mieszkań pozwoli gromadzić informacje na temat schematów ich używania przez mieszkańców poszczególnych lokali, takich jak typowe godziny pobytu i nieobecności w budynku. Utworzenie bazy zawierającej takiego rodzaju informacje może wręcz powodować efekt odwrotny do zamierzonego – zmniejszać poziom bezpieczeństwa mieszkańców, jeśli baza dostanie się w niepowołane ręce. Zestawienie informacji o użyciu poszczególnych urządzeń z bazą numerów urządzeń przypisanych do konkretnych mieszkań rodzi niebezpieczeństwo nadużyć.

Zgodnie z uzyskanymi informacjami – wspólnota mieszkaniowa jako administrator danych nie ma obecnie zawartej umowy o powierzeniu przetwarzania danych osobowych z podmiotem administrującym systemem urządzeń dostępu, co powoduje, że dane te przetwarzane są nielegalnie. We wspólnocie nie funkcjonuje żadna instrukcja czy procedura pozyskiwania danych od firmy zarządzającej kontrolą dostępu, w tym raportów dotyczących użycia urządzeń. Otrzymane informacje wskazują ponadto, że wspólnota nie ma faktycznego dostępu do prowadzonego przez zewnętrzny podmiot systemu gromadzącego informacje o urządzeniach i ich używaniu, a tym samym nie sprawuje żadnej kontroli nad przetwarzanymi danymi, co – w związku z brakiem zawartej umowy o przetwarzanie danych – potęguje ryzyko nadużyć i jest sprzeczne z obowiązującym prawem.

W związku z tym, zwracamy się do Państwa z prośbą o **zaniechanie zbierania danych pozwalających na ustalenie, do kogo należą konkretne urządzenia dostępu i w jaki sposób**

są używane, ponieważ w naszej ocenie działania te naruszają ustawę o ochronie danych osobowych, a jednocześnie stanowią nadmierną ingerencję w prywatność mieszkańców.

W imieniu Fundacji Panoptykon

Katarzyna Szymielewicz
Prezeska

Do wiadomości:

1. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych;
2. Zarządca - Atrium21 sp. z o.o.